

PARK

pomysłów

kwartalnik
nr 31 (IV/2024)
ISSN 2450-4769

DZIEŃ DOBRY

Co słyszać? W zimowym wydaniu „Parku Pomysłów”
czekają na Ciebie nowe ciekawostki i zadania.

Baw się dobrze!

Jak masz na imię?

.....

SPIS TREŚCI

- 3 tradycje słowiańskie / święta słowiańskie
- 6 teczka ekologa / smog
- 10 zrób to sam / choinka
- 12 teczka artysty / romantyzm
- 16 wiwarium / anolis brodaty
- 18 teczka przyrodnika / formy ochrony przyrody
- 20 kalendarz / styczeń
- 21 ścieżka edukacyjno-turystyczna / Fauna Polski
- 24 teczka historyka / Mieszko I
- 26 redakcja
- 27 mieszkańcy lubińskiego zoo / czubatka polska
brodata miniaturowa

Co świętowali SŁOWIANIE?

Każda pora roku u Słowian miała swoje święta. Wiosną obchodzili oni **Jare Gody**, **Gaik**, **Dziady wiosenne** oraz **Stado**. Nocą **Kupaty** zaczynali lato, później była **Perunica**. Przetom lata i jesieni to czas **Święta Plonów**, następne były **Dziady jesienne**. Zimowe **Szczodre Gody** i **Święto Welesa** zamykały kalendarz obchodów.

Każde z wymienionych świąt miało swoje rytuały i tradycje, które przekazywane były z pokolenia na pokolenie. Część z nich przetrwała po dziś dzień, ponieważ bez pardonu zostały przejęte przez chrześcijaństwo.

Święto Welesa

Welesowe święto obchodzone było zwykle około 11 a 24 lutego. Zanoszono modły do **Welesa** o opiekę nad zwierzętami gospodarskimi oraz zdrowie. Składano mu w ofierze mleko. Ważną częścią obchodów była **biesiada**, odbywająca się w pobliżu miejsca kultu. W trakcie tego obrządku **nie można było spożywać mięsa cielęcego**. Głównym daniem była kasza obficie przyprawiona tłuszczem. Dość często obchodom Święta Welesa towarzyszyły rytualne walki.

Gaik

Święto zwane także *Gajem*, *Maikiem*, *Nowym latkiem* lub *Turzącą*. Patronką tego święta była bogini *Dziewanna*. Przygotowania do obchodów zaczynały się od przyniesienia z lasu roślin do zrobienia lalki. Taka lalka, również posiadała kilka określeń m.in. *Lato*, *Maj*, *Narzęczona*, *Królewna* lub *Dziewanna*. Podczas Maiku była niesiona przez całą osadę jako symbol triumfu nad zimą. Inną znaną tradycją, było *stawianie majowego stupa*. Był on zdobiony kwiatami, girlandami oraz wstęgami, a wokół niego wykonywano rytualne tańce.

<https://zwrot.cz/2022/05/uosobienie-duchaj-lasu-os-swiata-zy-faliczny-symbol-plodnosci-czym-dla-dawnych-mieszkancow-europy-byl-slup-majowy/>

Zaprojektuj slup majowy.

Wykreślanka

Znajdź wszystkie słowiańskie święta ukryte w wykreślance.
 Dziady wiosenne, Dziady jesienne, Graik, Jare Gody, Noc
 Kupały, Perunica, Stado, Szczodre Gody, Święto Plonów,
 Welesowe Święto

<	D	G	K	N	R	W	B	F	J	N	R	W	D
I	Z	L	J	A	R	E	G	O	D	Y	O	A	H
F	I	T	Y	<	G	K	A	N	Z	R	W	D	L
<	A	B	F	J	S	M	I	P	I	<	Y	G	O
Z	D	Ł	U	A	Z	E	K	I	A	G	Ś	J	S
U	Y	I	D	Ł	<	Ó	T	M	D	K	W	M	Y
P	J	E	Z	A	Z	<	F	P	Y	N	I	P	N
W	E	L	E	S	O	W	E	Ś	W	I	E	T	O
M	S	A	T	Y	D	I	G	U	I	R	T	U	<
I	I	U	Ó	S	R	K	J	Z	O	W	O	Z	K
E	E	P	S	O	E	H	L	D	S	B	P	D	U
A	N	M	T	L	G	E	B	W	E	F	L	H	P
U	N	J	A	H	O	R	N	K	N	J	O	L	A
P	E	F	D	G	D	<	Y	S	N	O	N	O	Ł
M	S	B	O	L	Y	H	D	Z	E	T	Ó	S	Y
J	Ó	Ł	I	E	A	W	R	N	K	H	W	E	<
F	P	E	R	U	N	I	<	A	B	S	O	K	G
B	Y	T	Ó	L	H	D	Z	T	Ó	Ł	I	E	A

Co to jest

SMOG?

Smog to połączenie mgły z dymem, który powstaje ze spalania węgla i drewna. Zawiera on różne szkodliwe substancje dla roślin, zwierząt i ludzi.

Cząsteczki pyłów, które tworzą smog są tak małe że nie widać ich gołym okiem, ale dostają się do naszych organizmów. Gdy jest ich dużo w powietrzu można mieć wtedy problemy z oddychaniem lub mogą piec oczy. Jeśli stężenie szkodliwych substancji jest bardzo duże, najlepiej wtedy nie wychodzić z domu.

Największy wkład w powstawanie smogu ma przemysł. Najbardziej trujące są elektrownie węglowe. Drugim źródłem zanieczyszczeń jest transport. Duża liczba aut na drodze mocno przyczynia się do powstawania smogu. Kolejnym problemem jest palenie w starych piecach i kotłach. Często oprócz samego drewna i węgla spala się w nich śmieci, co jeszcze pogarsza sprawę.

Pomiarów jakości powietrza w naszym kraju dokonuje Państwowy Monitoring Środowiska, który funkcjonuje przy Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska. Mają one wiele stacji pomiarowych w całym kraju. Ważną funkcję pełni także Polski Alarm Smogowy, organizacja pozarządowa, która działa w celu poprawy jakości powietrza. W wielu miastach i gminach są organizacje społeczne, które również pełnią funkcję kontrolną.

Jak możemy walczyć

ze smogiem?

Pamiętając o tym, że wszystko co robimy ma wpływ na poziom zanieczyszczeń i zmianę klimatu. To czym jeździmy, co jemy i kupujemy oraz czym ogrzewamy nasze domy.

Jeśli ograniczymy kupowanie nowych rzeczy, ograniczymy produkcję, co tym samym ograniczy zużycie energii elektrycznej. Oprócz tego kupując mniej, wyrzucamy mniej, dzięki temu oszczędzamy na wywozie i przetwarzaniu odpadów. Zamiast kupować nowe rzeczy starajmy się zepsute naprawiać, a zanim coś kupimy zastanówmy się czy naprawdę jest to nam potrzebne. Podobnie z żywnością, nie kupujemy za dużo, aby nie marnować i wyrzucać.

Zadbajmy o nasze domy. Warto je ocieplić, aby nie tracić dużych ilości ciepła. Dużym plusem będzie wymiana starych pieców i kotłów na pompy ciepła czy fotowoltaikę.

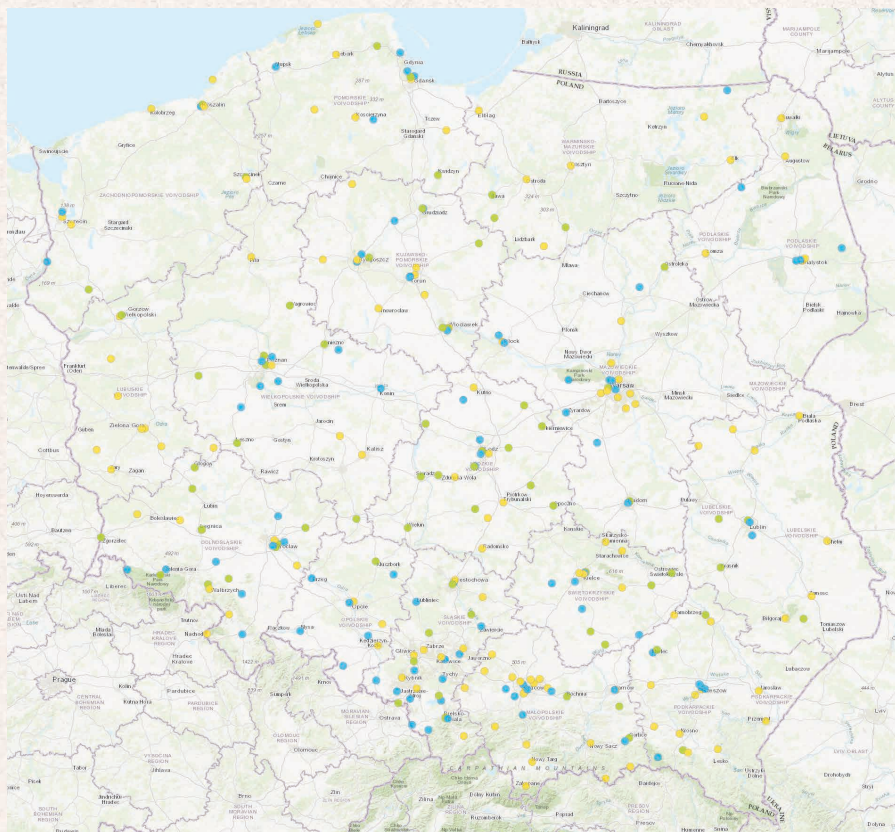
Zadbajmy o nasze domy. Warto je ocieplić, aby nie tracić dużych ilości ciepła. Dużym plusem będzie wymiana starych pieców i kotłów na pompy ciepła czy fotowoltaikę.

Mapa stacji pomiarowych na terenie Polski

Typ pomiaru na stacji:

- automatyczno-manualny
- automatyczny
- manualny

Najbliżej Lubina znajdują się stacje w Polkowicach i Legnicy.

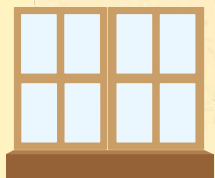

Jakość powietrza można sprawdzić na: powietrze.gios.gov.pl

Co powinniśmy robić gdy jest dobra jakość powietrza, a co gdy jest zła?

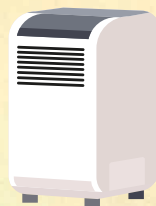
Dopasuj czynności do odpowiednich kategorii.

zamykanie okien

używanie maseczek
przeciwpyłowych

korzystanie
z oczyszczania powietrza

zabawa
na powietrzu

dobra jakość
powietrza

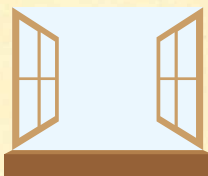
unikanie
wychodzenia z domu

jazda na rowerze
lub hulajnodze

zła jakość
powietrza

otwieranie okien

spacerowanie

ZRÓB TO SAM

SZNURKOWA CHOINKA

GRUDZIEŃ TO CZAS KIEDY ZACZYNAMY MYŚLEĆ O CHOINIE. CZY KUPIĆ ŻYWĄ CZY SZTUCZNĄ? ALTERNATYWA DLA TYCH ROZMYSLAŃ JEST WŁASNORĘCZNE ZROBINIE ŚWIĄTECZNEGO DRZEWKA. MOŻESZ ZROBIĆ JĄ Z PROSTYCH I ŁATWO DOSTĘPNYCH MATERIAŁÓW. WYSTARCZY BAZA STYROPIANOWA, TROCHE SZNURKA, KILKA OZDOB I POWSTANIE CHOINKA, KTÓRĄ BĘDZIE CI SŁUŻYĆ PRZEZ WIELE LAT. PRZYDA SIĘ TEŻ POMOC OSOBY DOROSŁEJ PRZY KLEJENIU ELEMENTÓW DEKORACYJNYCH.

MATERIAŁY:

- STYROPIANOWY STOŻEK
- TAŚMA DWUSTRONNIE KLEJĄCA
- NOŻYCSKI
- SZNUREK
- OZDOBY: KORONKI, KWIATKI, SZYSZKI, BOMBKI ITP.
- KLEJ NA GORĄCO

1

Swoją pracę zacznij od obklejenia całego stożka taśmą dwustronnie klejącą. Po czym zerwij dolne warstwy zabezpieczenia, aby móc zacząć pracę ze sznurkiem.

2

Weź sznurek i zacznij go przyklejać ściśle dookoła stożka. Rób to powoli i dokładnie aby nie było prześwitów między kolejnymi rzędami sznurka.

DOBRA RADA

NIE MUSISZ KUPIWAĆ STYROPIANOWEGO PODKŁADU DO CHOINKI, MOŻESZ GO ZROBIĆ Z PAPIERU. WYSTARCZY ZWINĄĆ KARTKĘ PAPIERU TECHNICZNEGO W RÓŻEK I SKLEIĆ.

3

Idź tak do samej góry, aż cały stożek zostanie pokryty sznurkiem.

4

Gdy już masz gotową bazę, teraz możesz przejść do dekorowania choinki.

5

Masz pełną dowolność w jej ozdabianiu. Możesz użyć koronek, wchu, sztucznego śniegu, małych bombek, cekinów, koralików i wielu innych materiałów.

Choinka gotowa!

Romantyzm

Malarstwo, rzeźba oraz architektura okresu romantyzmu jest bardzo różnorodna. Wyraża ona głównie **romantyczną postawę oraz światopogląd**, często nawiązując do legend, poezji Dantego i Johna Milтона, czy dzieł Szekspira.

Nurt w kulturze, który dał nazwę nie tylko epoce w historii literatury, ale także sztuki. **Rozwinął się w Europie i trwał w latach od 1790 do 1840 r.**

Prior Park Landscape Garden w Bath (Anglia)

Architektura

W romantyzmie **nie wykształciła się typowa dla tego okresu architektura**. Jednak, tym terminem określa się czasem budowle utrzymane w nurcie neogotyckim lub neorenesansowym. Popularny w tym okresie był **angielski ogród** z budowlami w różnym stylu lub ruinami. Wykorzystywano także wątki egzotyczne.

Ogród angielski - od XVIII w. popularny typ ogrodu, **zrywający ze sztuczną i rygorami ogrodów barokowych**, nawiązujący do naturalnych ogrodów krajobrazowych. W ogrodzie angielskim **dominującymi wartościami są: swoboda, romantyzm oraz naturalność**.

Malarstwo

Dzieła z okresu romantyzmu są **niejednolite, każde pokazuje indywidualny styl artysty**. Najważniejsze cechy malarstwa romantycznego to:

- bogaty koloryt,
- kontrastowy światłocień,
- miękki modelunek,
- podkreślanie wartości fakturalnych płótna,
- dynamizowanie kompozycji.

Jedno z najbardziej rozpoznawalnych dzieł sztuki epoki romantyzmu.

Deszcz, para, szybkość, William Turner, 1844

Najwybitniejszym malarzem polskiego romantyzmu był **Piotr Michałowski**. Tworzył on portrety, sceny batalistyczne oraz wizerunki koni.

Prekursorami romantyzmu byli **Johann Heinrich Füssli oraz Francisco Goya**. Artystą, który najlepiej wyrażał romantyczne idee, uważany jest niemiecki pejzażysta **Caspar David Friedrich**.

Malował on głównie ruiny, cmentarze, roztrzaskane statki, zmierzchy i świąty.

Obrazy o tej tematyce są nazywane nokturnami, ponieważ przedstawiają scenę nocną. Przedstawicielami malarstwa romantycznego w Anglii byli Samuel Palmer, Richard Parkes Bonington, John

Constable i William Turner. We Francji działali Théodore Géricault oraz Eugène Delacroix. Niemieckimi malarzami tej epoki byli Johann Friedrich Overbeck, Franz Pforr, Peter von Cornelius, Julius Schnorr von Carolsfeld.

Autoportret, Piotr Michałowski, ok. 1849

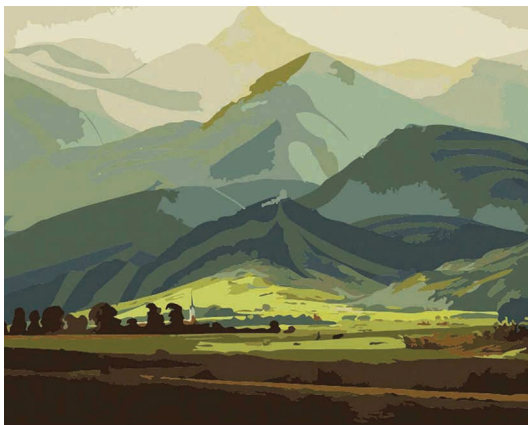
Caspar David Friedrich

(ur. 5 września 1774
w Greifswaldzie,
zm. 7 maja 1840
w Dreźnie) –
niemiecki ma-
larz, uznawa-
ny za jednego
z **najwybitniej-
szych przedsta-
wicieli malarstwa
romantycznego.**

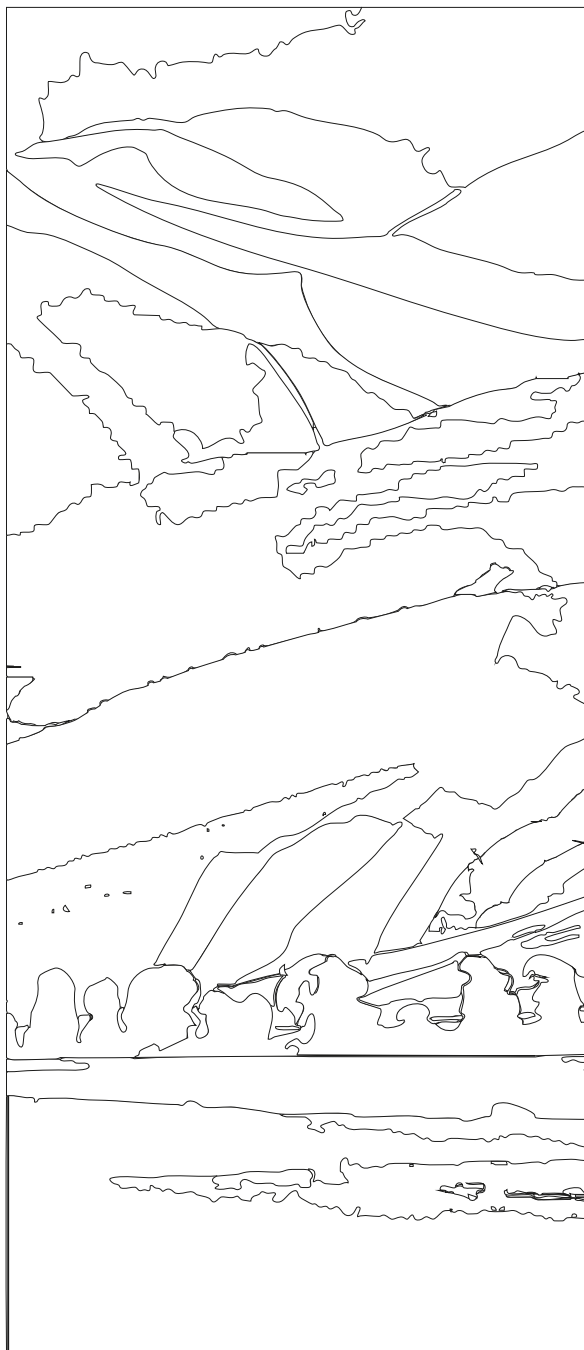
Malował zimowe lub je-
sienne widoki przyrody o cechach reli-
gijnych i symbolicznych. Motywami jego
obrazów są realistycznie ukazane ruiny
kościółów, odwrócone tyłem postacie
pogrążone w zadumie, uschłe drzewa,
cmentarze, blaski wieczoru lub świtu.

Jego najważniejsze dzieła to: *Krzyż
w górach*, *Opactwo w dębowym lesie*
oraz *Wędrowiec nad morzem mgły*.

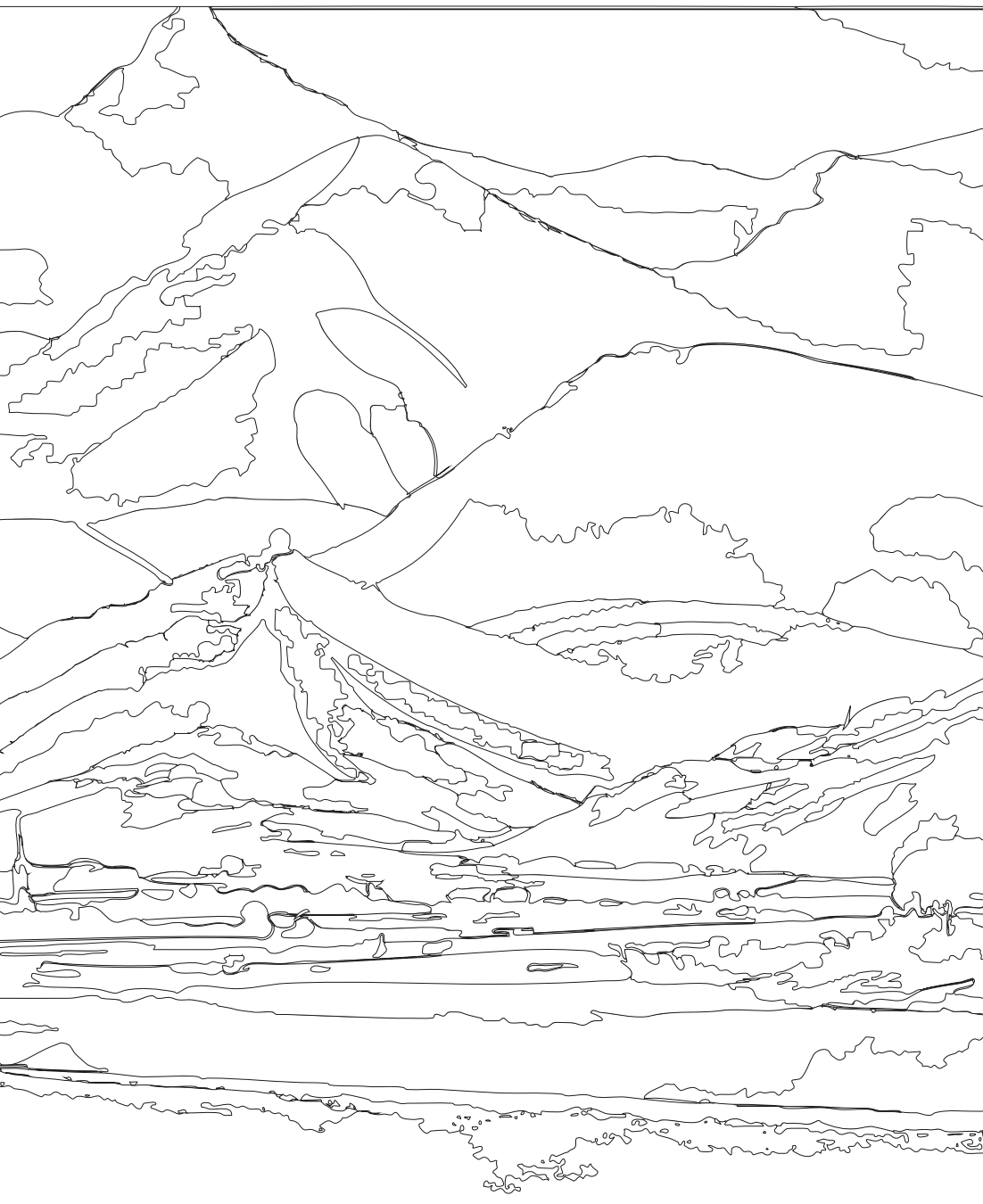
**POMALUJ OBRAZ ZGODNIE
Z PONIŻSZYM PRZYKŁADEM.**

Karkonosze, Caspar David Friedrich,
1810-1811

anolis brodaty

Hej!

Jesteśmy anolisami brodatymi. Musisz mieć ogromne szczęście jeśli nas widzialesz, bo jesteśmy mistrzami kamuflażu. Często nas porównują do kameleonów, ale... my o wiele lepiej potrafimy zmieniać kolor skóry. Ba, nawet nazywają nas „fałszywymi kameleonami”. Mamy jednak wspólną cechę – nasze oczy również poruszają się niezależnie od siebie.

Nazwa „brodaty” wzięła się z tego, że mamy bardzo charakterystyczne podgardle. Wygląda jakby miało kolce. Potrafimy je też nadymać, przez co wydajemy się więksi i groźniejsi. W ukrytym podgardlu mamy ukryty kropkowany wzór! Taka cecha to normalność wśród anolisów.

Ludzie podziwiają nasz tryb życia. Jesteśmy dziennymi jaszczurkami, które większość dnia spędzamy na odpoczynku. Po takim wysiłku musimy jeszcze przespać całą noc.

Jesteśmy gatunkiem endemicznym.

Oznacza to, że naturalnie występujemy tylko w jednym i konkretnym miejscu na świecie. W naszym przypadku jest to wschodnia część wyspy zwanej Kuba. Jest to miejsce najbardziej odpowiadające nam klimatycznie. Potrzebujemy wysokiej temperatury oraz wilgotności.

A co jemy?

No cóż, mamy nietypowe podniebienie... **najbardziej lubimy ślimaki.** Oczywiście najlepiej w skorupkach. Chętnie sobie je pochrupimy, zjemy ślimaka, a resztki rozgryzionej muszli wyrzucimy. **Nie pogardzimy też owadami.** W hodowli terrarystycznej warto nam podawać na zmianę ślimaki z owadami wraz z suplementacją.

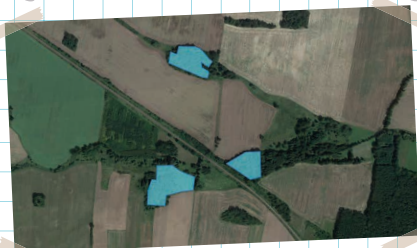
WYMAGANIA TERRARYSTYCZNE

W hodowli domowej trzeba pamiętać też o **oświetleniu UVB.** Jesteśmy jaszczurkami bardzo ciekawskimi. Często się zdarza, że **žadamy kontaktu z właścicielem.** Nasz przyszły opiekun musi o tym pamiętać, by znaleźć dla nas czasem więcej czasu! Samce i samice są bardzo podobne do siebie. Samce są po prostu większe i bardziej krępe. **W terrarium najlepiej trzymać zgraną parę lub harem samca z kilkoma samicami.** Samce są wyjątkowo terytorialne i nie akceptują drugiego osobnika tej samej płci na swoim terytorium.

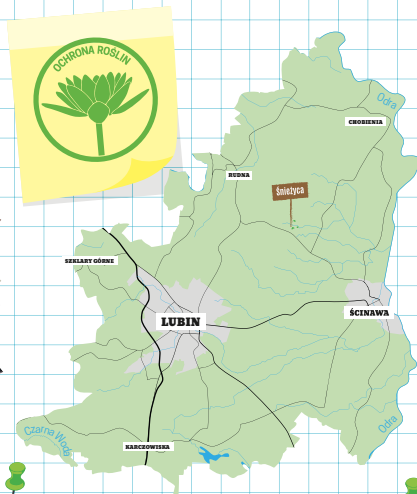
UŻYTEK EKOLOGICZNY

Śnieżyca

Data utworzenia: 31 maja 1996
Powierzchnia: 5,55 ha
Położenie: Powiaty:
lubiąński
Gminy:
Ścinawa
Rodzaj użytku: siedlisko
przyrodnicze i
stanowisko rzadkich
lub chronionych
gatunków

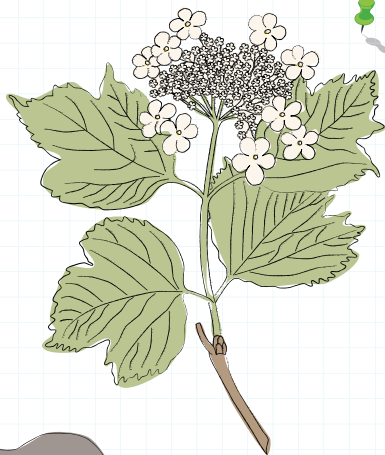
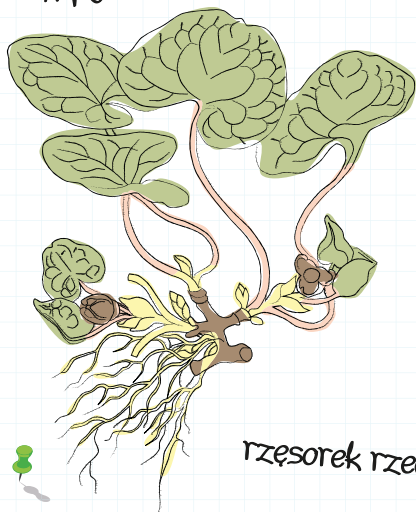

Śnieżyca to użytk ekologiczny o powierzchni 6 ha, położony na południe od wsi Lasowice, w gminie Ścinawa. Starorzecze to w większości porośnięte jest trzcinami i turzycami. Wśród ptaków spotkać można tutaj łabędzia niemego, cyrankę, błotniaka stawowego lub remiza.

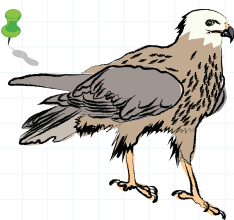
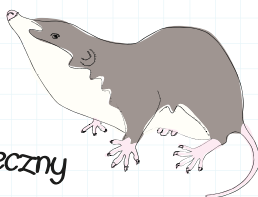

kopytnik pospolity

kalina koralonra

rzesorek rzeczny

Pokoloruj błotniaka stawowego
zgodnie ze wzorem.

STYCZEŃ

PRZYSŁOWIE:

„GDY W STYCZNIU DESZCZ LEJE,
ROBI ZŁE NADZIEJE”

Pierwszy miesiąc w roku, według kalendarza gregoriańskiego ma 31 dni.

Nazwa miesiąca pochodzi od charakterystycznych cech, związanych ze zjawiskami przyrodniczymi lub pracami wykonywanymi wtedy na roli. Są dwie wersje albo nazwa wzięta się od słowa *tyki*, które w tym czasie sporządzali gospodarze, albo od *styku*, z uwagi na to że miesiąc występuje na przełomie roku.

Styczeń jest miesiącem zimowym na półkuli północnej, a letnim na południowej.

Zaznacz i opisz na poniższym kalendarzu ważne dla Ciebie dni.

Pn	Wt	Śr	Gz	Pt	So	Nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

KALENDARZ ŚWIĄT NIETYPOWYCH:

- 4.01 / DZIEŃ SPAGHETTI
- 5.01 / DZIEŃ BITEJ ŚMIETANY
- 9.01 / DZIEŃ MORELI
- 13.01 / DZIEŃ GUMOWEJ KACZUSZKI
- 17.01 / ŚWIĄTOWY DZIEŃ PIZZY
- 18.01 / DZIEŃ KUBUSIA PUCHATKA
- 19.01 / DZIEŃ POPCORNU
- 21.01 / DZIEŃ WIEWIÓRKI
- 28.01 / MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ LEGO
- 29.01 / MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PUZZLI
- 31.01 / DZIEŃ ZEBRY

Czy wiesz, że...

2 stycznia 1839 r. francuz Louis Daguerre zrobił pierwsze zdjęcie księżyca.

W styczniu urodzili się:

- 3.01 / J. R. R. Tolkien - angielski pisarz.
- 8.01 / Stephen Hawking - brytyjski astrofizyk.
- 15.01 / Stanisław Wyspiański - polski pisarz, poeta, malarz, architekt.
- 17.01 / Stanisław August Poniatowski - król Polski.
- 23.01 / Edouard Manet - francuski malarz.
- 24.01 / Tony Halik - polski dziennikarz i podróżnik.
- 27.01 / Sobięstław Zasada - polski kierowca rajdowy.
- 29.01 / Olga Tokarczuk - polska pisarka, laureatka nagrody Nobla.

Ścieżka edukacyjno-turystyczna

Fauna Polski

ZOOLUBIN.PL

Żubr europejski

łac. *Bos bonasus*

Długość ciąży: średnio 264 dni (ok. 9 mies.)

Wysokość w kłębie: samce średnio 172 cm (maks. 188 cm), samice średnio 152 cm

Masa ciała: samce średnio 700 kg (min. 440, maks. 920 kg), samice średnio 420-460 kg (min. 320, maks. 633 kg)

Najcięższy europejski dziki ssak lądowy, który wyginął na większości terytorium, pozostawiając szczątkowe populacje na terenie Europy. Ostatnie sztuki żubrów ocalone w ogrodach zoologicznych zdołały uchronić gatunek przed wymarciem. Samiec żubra jest cięższy od samicy i osiąga masę nawet 920 kg, podczas gdy samica waży maks. 633 kg. Żubr przeznacza do 80% dnia na żerowanie, zjadając roślinność łąkową, pędy i korę drzew i krzewów o łącznej masie do 60 kg na dobę.

tekst: I. Skrypin, korekta: A. Łużyński, rysunki: Mergus D. Kilion, fot. A. Bończak / ZOO Lubin

Żuraw

łac. *Grus grus*

Długość ciała: 96-119 cm

Rozpiętość skrzydeł: 180-222 cm

Masa ciała: 4,5-6 kg

Duży ptak (większy od bociana) o smukłej sylwetce, ważący od 4,5 do nawet 6 kg. Samce są większe od samic. Dwukrotnie w ciągu roku można je dostrzec na niebie, podczas wędrówek na zimowiska i z powrotem, choć coraz więcej żurawi zimuje w kraju. Lecą w kluczu i wydają charakterystyczne, donośne głosy, zwane klangorem. Umożliwia im to budowa tchawicy w kształcie pętli, która działa jak pudło rezonansowe. Ciekawym widowiskiem jest taniec godowy żurawi, podczas którego para podskakuje i kłania się sobie wzajemnie z rozłożonymi skrzydłami.

tekst: I. Skrypin, korekta: A. Łużyński, rysunki: Mergus D. Killon

CHROBRY
1000

MIESZKO I

Wyobraź sobie, że ponad 1000 lat temu żył bardzo ważny człowiek. Był najważniejszy na ziemi, którą władał. To właśnie Mieszko I – książę Polan, pierwszy historycznie potwierdzony władca Polski z dynastii Piastów.

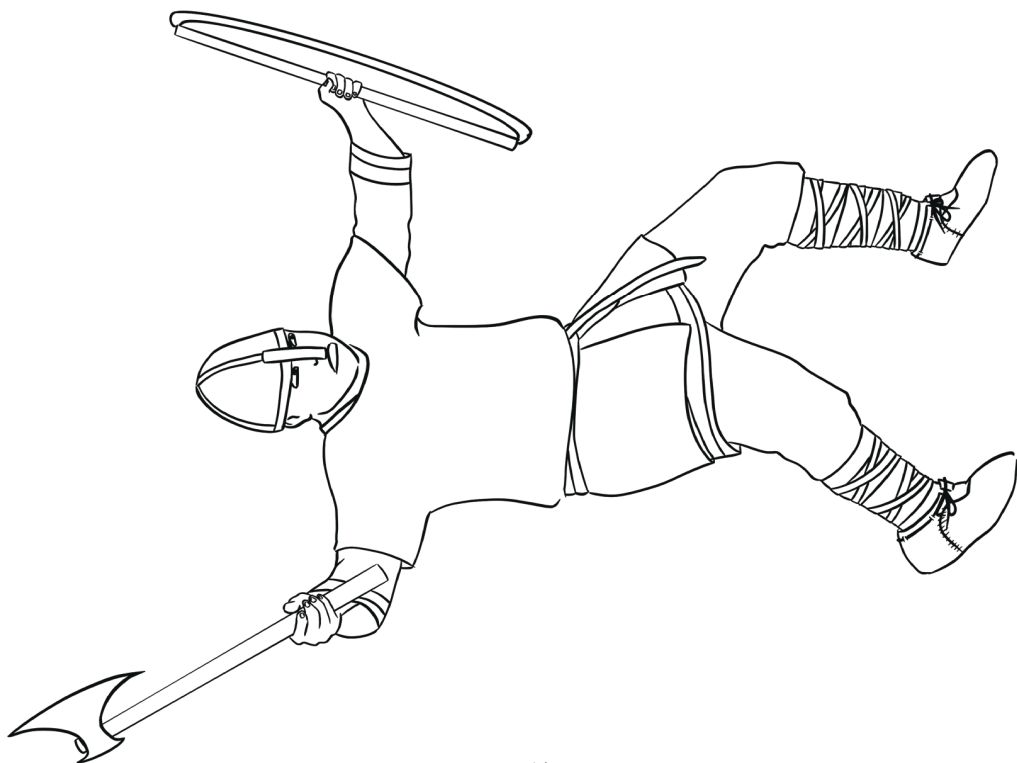
Podczas swojego panowania Mieszko podjął decyzję, że on i jego ludzie będą wierzyć w tę samą religię, co wiele innych krajów w Europie, czyli w chrześcijaństwo. W 966 roku przyjął chrzest Polski, ponieważ wiedział, jak ważne jest to dla bezpieczeństwa i rozwoju kraju. Polska stała się częścią wielkiego świata, gdzie ludzie mieli możliwość wymieniania się pomysłami, rzeczami a przede wszystkim mogli pomagać sobie wzajemnie w przypadku zagrożenia.

Fragment „Notatnik Chrobrego” (www.bibliotekamiedziowa.pl)

Muzeum
Historyczne
w Lubinie

Pokoloruj
czubatkę

Wydawca: Ogród Zoologiczny w Lubinie,
ul. Ignacego Paderewskiego 99, 59-300 Lubin

Kontakt: sekretariat@zoolubin.pl

Współpraca: Muzeum Historyczne w Lubinie

Skład numeru: Izabela Grygiel **Opracowanie graficzne:**
Agata Bończak (str. 21-23), Izabela Grygiel (str. 1-20, 26-28),
Karolina Smolarek (str. 24-25)

Opracowanie merytoryczne: Agata Bończak (str. 21-23),
Izabela Grygiel (str. 3-15, 20, 26), Agata Łabuzińska (str. 18-19),
Karolina Smolarek (str. 24-25), Andrzej Łużyński (str. 27),
Konrad Niedźwiecki (str. 16-17)

Lubin 2024

Czubatka polska brodata miniaturowa

(łac. *Gallus gallus domesticus*)

Czubatka polska jest rodzimą rasą kury domowej, która do Polski przywędrowała najprawdopodobniej z Rosji wraz z koczowniczymi ludami mongolskimi. Poprzez Polskę czubatka trafiła do Niemiec, Holandii oraz Anglii, gdzie została uszlachetniona. Ostatecznie trafiła do Włoch w rejon Padwy, jednak w tym samym czasie była stale hodowana na polskich wsiach i dworach. **Do dziś pozostają na naszych terenach nieliczni potomkowie czubatek w prawie niezmienionej formie**, lecz dziś nazywa się je „czubatkami staropolskimi”. Wędrowki tej rasy oraz zawło-

ści polityczne Polski w II połowie XIX w. sprawiły, że w literaturze czubatkę można odnaleźć również pod nazwą: „holenderska” czy „padewska” (niem. Paduaner), lecz nadal najpopularniejszą nazwą jest „czubatka polska”.

Czubatka nie ma większego znaczenia gospodarczego, a zatem **hoduje się ją wyłącznie w celach wystawowych**. Jej łagodność i płochliwość miesza się z dużym — jak na kurę — temperamentem. Cechą charakterystyczną jej wyglądu jest **sporych rozmiarów czub z piór na głowie, wąsy oraz brak grzebienia**. Obecność brody rozróżnia czubatkę brodatą od bezbrodych.

ZIMA